

ภาพตัวแทนคนใต้ห้าจังหวัดชายแดนในวาทกรรม หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้^๑

Submitted date: 26 August 2022

Revised date: 27 November 2022

Accepted date: 10 January 2023

อุมาวัลย์ ขาดิโอยอรานนท์^๒

อรทัย ชินอักษรพงศ์^๓

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพตัวแทนของคนใต้ห้าจังหวัดชายแดนในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพตัวแทนคนใต้ห้าจังหวัดชายแดน ประกอบด้วย ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยในแต่ละด้านสื่อผ่านกลวิธีการใช้คำและชุดคำ ดังนี้ ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ พบภาพตัวแทน ๒ ประเด็น คือ ๑) คนใต้ชายแดนเป็นผู้มีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละต่อสังคม ๒) คนใต้ชายแดนรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน ด้านสังคม พบภาพตัวแทน ๒ ประเด็น คือ ๑) คนใต้ชายแดนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ๒) คนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙ ด้านเศรษฐกิจ พบภาพตัวแทน ๓ ประเด็น คือ ๑) คนใต้ชายแดนเป็นเกษตรกรสวนยางพารา ๒) คนใต้ชายแดนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างหนัก ๓) คนใต้ชายแดนมักเกี่ยวข้องกับ

^๑ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนใต้ในห้าจังหวัดชายแดนในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาษาไทยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์”

^๒ นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^๓ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คติชนวิทยา ปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

การกระทำผิดกฎหมาย กล่าวโดยสรุปก็คือการนำเสนอภาพตัวแทนทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นชัดเจนถึงภาพด้านบวกและด้านลบของคนใต้ชายแดน ที่มีปัจจัยทางสังคมปัจจุบันที่เกี่ยวกับสถานการณ์โรคโควิด-๑๙ และเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมายาวนานเข้ามาเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการผลิตตัวบท

คำสำคัญ: ภาพตัวแทน, คนใต้ชายแดน, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

The representations of people in the five southern border provinces in southern local newspaper discourse^α

Umawan Chart-Iyaranont^α

Orathai Chinakhrapong^β

Abstract

The research for this article aimed to study the representations of people in the five southern border provinces. Five southern local newspapers published in 2021 were used through lexical selection based on critical discourse analysis. It was found that the representation of people in the five southern border provinces has three main aspects, 1) characteristics and personality; 2) social aspect; and 3) economic aspect. With respect to linguistic strategies used for characteristics and personality, two representations were found. First, southern border people have a sense of volunteerism and will sacrifice themselves to society. Second, southern border people love their homeland and are proud of their locality.

^α This paper is part of the Ph.D. dissertation in the Doctor of Philosophy program, Department of Thai language, Faculty of Humanities, Naresuan University entitled “The relationship between languages and representations of the southern people in the five border provinces in local Thai newspapers based on critical discourse analysis”.

^α Ph.D. student, Thai Program, Faculty of Humanities, Naresuan University.

^β Thesis advisor, a Lecturer at Department of Linguistics Folklore Philosophy and Religion, Faculty of Humanities, Naresuan University.

Two representations were found with respect to the social aspect. First, southern border people have been affected by the unsafe situation. Second, southern border people are willing to respond to government policies in the Covid-19 pandemic. With respect to the economic aspect, there are three representations. First, southern border people are rubber farmers. Second, southern border people are those who have been severely affected by the Covid-19 situation. Third, southern border people are often involved in illegal activities.

In conclusion, all these representations clearly reflect positive and negative aspects of southern border people with the current social situation related to Covid-19 and the chaotic situation that has occurred for a long time ago and influenced by the production of the text.

Keywords: Representation, Southern border people, Local newspapers, Critical Discourse Analysis (CDA)

บทนำ

พื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษทางสังคมและวัฒนธรรมต่างจากพื้นที่ส่วนอื่นของประเทศ เนื่องจากประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๗๐.๙๙ นับถือศาสนาอิสลามและนิยมใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๒๘.๑๐ นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ ๐.๙๑ นับถือศาสนาอื่น ๆ (คริสต์-ฮินดู) ผู้คนอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายทั้งในเขตเมืองและพื้นที่ชนบท หากมองในด้านมิติทางวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้จึงมีลักษณะทางสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะและมีประวัติศาสตร์ของตนเอง อีกทั้งยังเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่ผู้คนนับถือศาสนาหลัก ๆ คือศาสนาพุทธและอิสลามดังกล่าวมาแล้ว นอกจากนี้โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของคนในพื้นที่ชายแดนแห่งนี้ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก (สาขาเกษตรกรรม และสาขาประมง) โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ยางพารา (osmsouth-border, 2015) ด้วยเหตุนี้พื้นที่แห่งนี้จึงเป็นพื้นที่พิเศษที่รัฐบาลทุกสมัยเล็งเห็นความสำคัญและให้ความสนใจในการกำหนดกรอบนโยบายและการพัฒนาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมในการผลักดันนโยบายด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนชายแดนแห่งนี้ให้ทัดเทียมภูมิภาคอื่น

โดยสิ่งหนึ่งคือต้องสร้างความสมดุลระหว่างคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิมที่ทำให้เกิดภาพด้านบวกในแง่ของการผสมผสานวิถีชีวิต เอกลักษณ์ทางสังคม และความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองที่มีความเป็นมาอย่างยาวนาน แต่สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้นั่นได้แก่ภาพด้านลบที่คู่ขนานไปกับภาพด้านบวก ซึ่งเป็นภาพจำอย่างหนึ่งของคนใต้ชายแดนคือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ทำให้รัฐบาลต้องควบคุมสถานการณ์และคุ้มครองความปลอดภัยในทุกภาคส่วนและบูรณาการความมั่นคงให้คนในพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะในเรื่องของนโยบายเสริมสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนรวมถึงการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อาจเป็นเหตุจุดรั้งการพัฒนาในแทบทุกด้าน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น และพื้นที่พหุวัฒนธรรมที่ปรองดองสมานฉันท์

ไปพร้อมกัน ดังนั้นจึงเกิดการประกอบสร้างความหมายของพื้นที่แห่งนี้ในแง่มุมมองต่าง ๆ ผ่านวาทกรรม

อย่างไรก็ตามคำว่าคนใต้ชายแดนหรือคนชายแดนใต้ นับเป็นวาทกรรมที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อใช้เรียกผู้ที่อาศัยใน ๕ จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งวาทกรรมนับเป็นส่วนหนึ่งของคนในสังคมเนื่องจากเป็นวิถีปฏิบัติหรือกระบวนการประกอบสร้างความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้หรือความจริงอย่างมีระบบ ดังนั้นวาทกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องกับภาษา เพราะภาษาถูกใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการประกอบสร้างและสื่อความหมายเหล่านั้นทั้งที่เป็นภาษาเขียนและภาษาพูด และวาทกรรมเป็นสิ่งที่คนกลุ่มหนึ่งในสังคมสามารถกำหนดและควบคุมความคิดและการกระทำของคนอีกกลุ่มหนึ่งได้ ตลอดจนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะวาทกรรมข่าว

จากประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นว่าวาทกรรมข่าว โดยเฉพาะการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ก็เป็นวาทกรรมสื่ออย่างหนึ่งที่ไปสู่คนกลุ่มใหญ่ในสังคม และทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอันอาจมีผลกับความคิดของคนไม่มากก็น้อย ถึงแม้ว่าความเข้าใจของคนทั่วไปจะมองว่าข่าวเป็นการรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม แต่ในอีกมุมหนึ่งนักภาษาศาสตร์อย่างฟาวเลอร์ (Fowler, 1991) กล่าวว่าข่าวไม่ได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาจากความจริงโดยตรง หากแต่เป็นสิ่งที่ถูกผลิตหรือสร้างขึ้นอย่างตั้งใจ ดังนั้นวาทกรรมข่าวโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ถูกจัดทำและนำเสนอมุมมองข่าวผ่านคนในพื้นที่ จึงได้ประกอบสร้างชุดความคิดที่แสดงตัวตนหรือจุดยืนที่ตนต้องการให้สังคมได้รับรู้จากการรายงานข่าวดังกล่าว

นอกจากนี้วาทกรรมข่าวยังสามารถสร้างภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนใต้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับที่ คีริพร ภักดีผาสูช (Phakdeephasook, 2018, p.103) ได้กล่าวว่าวาทกรรมเป็นการประกอบสร้างภาพตัวแทนความหมายของบุคคลต่าง ๆ ขึ้น ทั้งนี้การประกอบสร้างภาพตัวแทนยังเกี่ยวข้องกับจุดยืนหรือมุมมองที่บุคคลมีต่อสรรพสิ่ง และผ่านการเลือกสรร ตัดสิน ประเมินค่าอย่างสอดคล้องกับจุดยืนก่อนที่จะนำเสนอผ่านภาษา ดังนั้นภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนที่ถูกสื่อผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

และนำเสนอมุมมองข่าวจากคนในพื้นที่ซึ่งนอกจากจะแพร่กระจายในวงกว้างระดับหนึ่งแล้วยังทำให้เกิดการรับรู้ความหมายและความเข้าใจของคนในสังคมท้องถิ่นที่อาจแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ระดับชาติ

อย่างไรก็ตามหากจะวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่สื่ออุดมการณ์หรือภาพตัวแทนนั้น ฟาน ไคก์ (van Dijk, 2008) กล่าวว่าคำศัพท์จัดเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางความคิด และควรพิจารณาเป็นอันดับแรกเนื่องจากเราสามารถเห็นอุดมการณ์ได้จากการเลือกใช้คำศัพท์ (Lexical item) และหากคำศัพท์ใดปรากฏเป็นจำนวนมากก็แสดงให้เห็นถึงความคิดหรืออุดมการณ์ของผู้เขียนได้ ดังนั้นกลวิธีทางภาษาในการใช้คำและชุดคำจึงเป็นกลวิธีที่ปรากฏมากที่สุดในการสื่อความคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทนของคนได้ชายแดน นอกเหนือจากกลวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้โครงสร้างประโยค การใช้อุปสรรค เป็นต้น และเป็นกลวิธีที่อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทนที่สะท้อนความเชื่อและค่านิยมผ่านช่องทางวารสารศาสตร์เพื่อเข้าถึงผู้คนในสังคมได้เป็นอย่างดี

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาพตัวแทนตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีอยู่ด้วยกันหลากหลาย เช่น ชนภพร อังสุวิริยะ (Angsuviriya, 2014) ศึกษา กลวิธีทางภาษาที่สื่อถึงความรุนแรงในภาคใต้ผ่านหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ สุภัทร แก้วพัตร (Kaewphat, 2016) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนอีสานในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สุจิตรา แซ่ลิ้ม (Sae-lim, 2018) ศึกษาภาพตัวแทนของผู้ชุมนุมทางการเมืองในเหตุการณ์ชุมนุมช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 ในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ภาษาไทย นครินทร์ สำเภาพล (Sampaopon, 2019) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและภาพตัวแทนบุคคลพันโทในวารกรรมสนับสนุนบุคคลพันโทในสื่อสาธารณะ อีระ บุษบกแก้ว (Butsabokkew, 2020) ศึกษาภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวารกรรมสื่อสาธารณะ งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นศึกษาเฉพาะกลุ่มข้อมูลวารกรรมสาธารณะและวารกรรมเฉพาะกลุ่มเป็นหลัก และนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับภาพตัวแทนของกลุ่มบุคคลในแง่มุมมองต่าง ๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบ และศึกษาเปรียบเทียบกับวารกรรมที่แข่งขันกัน เนื่องจากผู้ผลิตตัวบทต่างกัน

ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มียานวิจัยใดศึกษากลวิธีการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อภาพตัวแทนคนใต้ท่าจังหวัดชายแดนจากวาทกรรมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เข้าถึงคนในพื้นที่ชายแดนที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้กรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์ เพื่อให้เห็นการประกอบสร้างภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนผ่าน “ภาษา” โดยเฉพาะกลวิธีการใช้คำศัพท์ในตัวตนที่เป็นหนังสือพิมพ์ซึ่งเขียนโดยคนใต้ได้อย่างละเอียดยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

ศึกษาภาพตัวแทนคนใต้ท่าจังหวัดชายแดนที่สื่อผ่านกลวิธีการใช้คำศัพท์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ขอบเขตของการวิจัย

รวบรวมข้อมูลตัวบทวิจณภาษาจากเนื้อหาข่าว และบทความเชิงข่าวที่กล่าวถึงคนใต้ชายแดนจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ทั้งในรูปแบบรูปเล่มและออนไลน์ จำนวน ๕ รายชื่อหนังสือพิมพ์ตามที่ตั้งจังหวัด ๕ จังหวัดชายแดนใต้ในขอบเขตพื้นที่การบริหารงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้แก่ ภาคใต้โพกัส จ.สงขลา (๔๘ ฉบับ) จำนวน ๑๘๐ ชิ้นงาน สองใต้นิวส์ จ.สตูล จำนวน ๖๔ ชิ้นงาน ภาคใต้ชายแดน จ.ปัตตานี จำนวน ๑๖๕ ชิ้นงาน ชาวใต้ จ.ยะลา (๒๔ ฉบับ) จำนวน ๕๗ ชิ้นงาน ปลายด้ามขวาน ชายแดนใต้ จ.นราธิวาส จำนวน ๖๕ ชิ้นงาน รวมทั้งหมด ๕๓๑ ชิ้นงาน เป็นระยะเวลา ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม- ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นมูมมอองปัจจุบันประกอบกับมีสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ เข้ามาเกี่ยวข้องจึงน่าสนใจที่จะศึกษาช่วงเวลาดังกล่าว

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ศึกษาความสัมพันธ์ของการสร้างความหมายที่อยู่ในตัวบท โดยการวิเคราะห์ความคิด ความเชื่อ และทัศนคติที่แฝงอยู่ในตัวบทผ่านกลวิธีทางภาษาเพื่อให้เห็นถึงการสื่อ

อุดมการณ์ หรือภาพตัวแทน อັตลักษณ์ที่มีการต่อกย้ำและผลิตซ้ำในสังคม (Fairclough, 1995)

นอกจากนี้แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) ได้เสนอกรอบการวิเคราะห์วาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไว้ ๓ มิติ ได้แก่ **มิติที่ ๑** การวิเคราะห์ข้อความ (text) โดยพิจารณาภาษา ในทุกระดับ **มิติที่ ๒** คือการผลิต/กระจายข้อความ และการบริโภค/การตีความ ข้อความ (discourse practice) **มิติที่ ๓** คือวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (socio-cultural practice) ได้แก่ บริบททางสังคม ทั้งนี้กรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นที่แฟร์คลัฟเสนอนั้นมีรายละเอียดกว้าง ๆ ว่าควรจะวิเคราะห์วาทกรรมอย่างไร โดยเน้นที่ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ กลวิธีทางภาษาของแฟร์คลัฟตามที่กล่าวมาข้างต้นร่วมกับแนวทางของฟาน ไดก์ (van Dijk, 2006) ที่เกี่ยวกับการเลือกใช้คำศัพท์ในตัวบทมาประกอบเป็นแนวทาง ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ภาพตัวแทน คือ ผลผลิตความหมายของสิ่งที่คิด (concept) ในสมองของเราผ่านการใช้ภาษาซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและภาษา ทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงโลกวัตถุจริง ๆ ผู้คน เหตุการณ์ หรือจินตนาการต่าง ๆ ถึงโลกสมมติ (Hall, 1997, p.12) โดยใช้วาทกรรมเป็นเครื่องมือประกอบสร้างภาพตัวแทนความหมายของบุคคลต่าง ๆ ขึ้นมา ทั้งนี้การประกอบสร้างยังเกี่ยวข้องกับจุดยืนหรือมุมมองที่บุคคลมีต่อสรรพสิ่ง โดยผ่านการเลือกสรร ตัดสิน ประเมินค่าอย่างสอดคล้องกับจุดยืนก่อนที่จะนำเสนอผ่านภาษา

๒. คนใต้ชายแดน คือ คนไทยภาคใต้ที่ถูกนำเสนอภาพตัวแทนในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นห้าจังหวัดชายแดนใต้ โดยยึดตามพื้นที่การบริหารราชการของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ “คนใต้ชายแดน” หมายรวมถึง คนกลุ่มอื่นที่อยู่ในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งอาจเป็นคนใต้ชายแดนหรือไม่ก็ได้ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น ที่ในตัวบทกล่าวถึงและอาจสื่อให้เห็นภาพตัวแทนในแต่ละด้านอีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี

๒. คัดเลือกข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ โดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะข้อความวิจารณ์ภาษา ได้แก่ เนื้อหาข่าวและบทความเชิงข่าวที่มีการกล่าวถึงคนใต้ชายแดน

๓. วิเคราะห์ข้อมูลตัวบท โดยเป็นการวิเคราะห์ทฤษฎีด้านการใช้คำศัพท์ตามแนวทางของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) และฟาน ไดก์ (van Dijk, 2006) ประกอบกันเพื่อแสดงให้เห็นภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หาค่าร้อยละโดยนับความถี่การเลือกใช้คำศัพท์โดยจำแนกตามภาพตัวแทนด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบกันเป็นภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดน และจะไม่นับข้อมูลที่เกิดการปรากฏซ้ำ

๔. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนกับกลวิธีการใช้คำศัพท์

๕. ศึกษาข้อมูลตัวบทโดยใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) เพื่อพิจารณาลักษณะและการตีความตัวบทในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรม

๖. เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณานาวิเคราะห์ จากนั้นจึงสรุปผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้พบภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยภาพตัวแทนด้านต่าง ๆ ที่สื่อผ่านกลวิธีการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ

ในมิติด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนในภาพรวม โดยเน้นไปที่บุคลิกภาพภายในที่เป็นเรื่องของลักษณะนิสัย มากกว่าบุคลิกภาพภายนอกที่เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิถีพูดจา การนั่ง การยืน ฯลฯ ภาพตัวแทนสำคัญที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษา ในด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ มีดังต่อไปนี้

๑.๑ คนใต้ชายแดนเป็นผู้มีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละต่อสังคม

- การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงความมีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละ

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงความมีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละ ในแง่ของการทำเพื่อส่วนรวม ดังนี้

ตัวอย่าง

(๑) **จิตอาสาสตูล ปลูกต้นไม้ ทำความสะอาดที่โรงเรียนและที่สาธารณะ**
ถวายพระเทพ

(Songtainews 2 Apr. 2021)

(๒) **จิตอาสาพระราชทานตำบลกำแพง สำนักกรักบ้านเกิด พร้อมใจปรับปรุงแหล่งน้ำ**
ตามโครงการคลองสวยน้ำใส

(Songtainews 8 Apr. 2021)

(๓) **ชุดช่างจิตอาสาพระราชทาน ร.5 พัน.2 เร่งปรับปรุงซ่อมแซมโรงเรียน**
บนเกาะชายแดน

(Paaktaichaidan 4 Jun. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๑) - (๓) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงความมีจิตอาสา และมีน้ำใจเสียสละ ได้แก่ ปลูกต้นไม้ ทำความสะอาด พร้อมใจปรับปรุงแหล่งน้ำ เร่งปรับปรุงซ่อมแซมโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่าจิตอาสาที่นำเสนอในส่วนนี้สัมพันธ์กับการทำความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในโอกาสต่าง ๆ ให้กับสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย แสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน

(๔) “วชช.สงขลา” นักศึกษาจิตอาสาสู้ภัยโควิด ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับโรงพยาบาลเทพาตลอดการให้บริการการฉีดวัคซีนโควิด-๑๙ พร้อมให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่เข้ารับการฉีดวัคซีน

(Paktaifocus 12-18 Jul. 2021 p.18)

(๕) สงขลา ‘มีแล้วแบ่งปัน’ “เซียงตึ้ง” มอบถุงยังชีพผู้กระทบโควิด จำนวน 1,000 ชุด

(Paktaifocus 7-13 Jun. 2021 p.4)

(๖) อีหม่ามปันสุข-สละเงินส่วนตัว!! ร่วมแบ่งปัน ช่วยสังคม วิกฤตโควิด-๑๙ หยุดซ้ำเติมกัน

(Songtainews 26 Jul. 2021)

(๗) ชาวมะกรูด อ.โคกโพธิ์ รวมพลังขุดลอกลำคลอง กำจัดวัชพืช เพื่อป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่

(Paaktaichaidan 5 Dec. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๔) - (๖) พบการใช้คำและชุดคำ ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับโรงพยาบาล ให้บริการการฉีดวัคซีน ช่วยเหลือประชาชน มีแล้วแบ่งปัน มอบถุงยังชีพ สละเงินส่วนตัว ร่วมแบ่งปัน ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในสถานการณ์โควิด-๑๙ สำหรับตัวอย่างที่ (๗) นั้น ได้ใช้คำและชุดคำว่า รวมพลังขุดลอกลำคลอง กำจัดวัชพืช ก็เป็นลักษณะจิตอาสาในภาพรวม ทัว ๆ ไปที่เกิดขึ้นในยามปกติอยู่แล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อความคิดตั้งกล่าวแสดงให้เห็นถึงความมีน้ำใจต่อคนในกลุ่มของตนเองเป็นหลัก นอกจากนี้เห็นได้ว่ากลุ่มคนที่แสดงน้ำใจมักจะเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะเหนือกว่า เช่น อีหม่าม เป็นต้น

Table 1: Summary of words related to the meaning of volunteerism, generosity, sacrificing

Meaning Group	Word and Set of words
Volunteerism, generosity, sacrificing	donate survival bags, help with Yala floods, help with Pattani floods, share kindness, donate items to help the field hospital, share food with baby elephants, donate with heart, left to share, join forces, supporting things, send white-robed warriors to help Samut Sakhon, offering bags of kindness, giving a set of heart bags, packing a set of heart bags, go on a boat together to pick up trash

Source: Researcher

๑.๒ คนได้ขายแดนรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน

(๑) การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตนในด้านต่าง ๆ อาทิ ภูมิใจในทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองที่โดดเด่นไม่เหมือนภาคใด รวมถึงศิลปวัฒนธรรมประเพณีเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ดังนี้

ตัวอย่าง

(๘) สุฝัน! เมืองมรดกโลก! “ผู้ว่าจาร์วัฒน์” หนุนรวมพลังขับเคลื่อน

(Paktaifocus 8-14 Feb. 2021 p.7)

(๙) ภูมิปัญญาลุ่มน้ำเสาบสงขลา! รองผู้ว่าฯ หนุนถ่ายถอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

(Paktaifocus 8-14 Feb. 2021 p.10)

(๑๐) “ผู้ว่าฯ สตุล” นำคณะสื่อมวลชนลงพื้นที่เกาะตะรุเตา ชมธรรมชาติ เกาะแก่งสวยงาม มีประวัติศาสตร์น่าค้นหา

(Paktaifocus 5-11 Apr. 2021 p.22)

(๑๑) นายหนังตะลุงรุ่นใหม่ “ธรรมรัตน์ จันทภาโส” นักศึกษาทุนพัฒนธรรมมรภ.สงขลา ผู้มีใจรักด้านศิลปวัฒนธรรมถิ่นใต้ ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรมประเภทเด็กและเยาวชน

(Paaktaichaidan 1 Oct. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๘)- (๑๑) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการรักบ้านเกิด และภูมิใจในท้องถิ่นของตน ได้แก่ สุฝัน! เมืองมรดกโลก ภูมิปัญญาลุ่มน้ำเสาบสงขลา ชมธรรมชาติเกาะแก่งสวยงาม มีประวัติศาสตร์น่าค้นหา มีใจรักด้านศิลปวัฒนธรรมถิ่นใต้ โดยปรากฏร่วมกับคำที่เกี่ยวกับคนใต้ชายแดน และโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ในตัวอย่างที่ (๑๑) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตนเอง และนอกจากนี้ในตารางที่ ๒ ผู้วิจัยยังพบข้อมูลเกี่ยวกับความภูมิใจในกลุ่มคนชาติพันธุ์เดียวกับตนอีกด้วย ได้แก่ คำว่า “ความภูมิใจในคนสงขลา”

Table 2: Summary of words related to the meaning of loving their homeland and being proud of their locality

Meaning Group	Word and Set of Words
Loving their homeland and being proud of their locality	Miracles of Chana, local economic goods, valuable resources, pride of Songkhla people, quality organic langsat, fabric pattern of Thepha local wisdom, precious fabric patterns, local wisdom, valuable goods of Pattani, valuable goods of Khao Phra, unique taste, identity of the people of Khok Pho district, realizing value, handicraft wisdom, valuable goods of Takbai, creating a reputation for the southern border provinces, creating pride, valuable intellectual heritage, distinctive identity

Source: Researcher

(๒) การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนี้

ตัวอย่าง

(๑๒) มรภ.สงขลา สืบสานวัฒนธรรมข้าว ผนึกชุมชนเกาะแก้วปลูกข้าวอินทรีย์พื้นเมือง เพื่อเก็บรักษาพันธุ์ข้าวไว้ให้บริสุทธิ์ และร่วมกันฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของการลงแขกเกี่ยวข้าว

(Paktaifocus 8-14 Mar. 2021 p.19)

(๑๓) “ลุงกลาย” แห่งต.วัดจันทร์ สทิงพระ ผู้ฟื้นฟูภูมิปัญญาโบราณ “จากลาหรือหมวกแมงดา” ใช้กันแดดและลมสารพัดประโยชน์ พร้อมสืบทอดมรดกชุมชนถ่ายทอดสู่เยาวชนผ่านห้องเรียนวิถีชีวิตชุมชน

(Paktaifocus 14-20 Jun. 2021 p.21)

(๑๔) แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นประธานทอดกฐินสามัคคี สืบทอดประเพณีอันดีงามทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนจัดสร้างอุโบสถและพัฒนาวัดโพธิ์โรจน์ประชาราม อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

(Deepsouthpost 30 Oct. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๑๒) - (๑๔) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ สืบสานวัฒนธรรมข้าว ปลุกข้าวอินทรีย์พื้นเมือง เก็บรักษาพันธุ์ข้าวไว้ให้บริสุทธิ์ พื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม พื้นภูมิปัญญาโบราณ สืบทอดมรดกชุมชน สืบทอดประเพณีอันดีงาม โดยปรากฏร่วมกับคำที่เกี่ยวกับคนได้ขยายแดนเช่นเดียวกัน และใช้คำขยาย ได้แก่ คำว่า “...ดีงาม” ในตัวอย่างที่ (๑๒,๑๔) เพื่อสื่อให้เห็นถึงความภูมิใจ และต้องการแสดงให้เห็นถึงการรักษาสืบสานสิ่งเหล่านี้ให้คงอยู่สืบไปจากรุ่นสู่รุ่น

Table 3: Summary of words related to the meaning of conservation and inheritance

Meaning Group	Word and Set of Words
Conservation and inheritance	Conservation, inheriting Songkhla identity, rehabilitation of local artisans, restoration of wisdom, promotion of the use of local fabrics, inheritance of cultural traditions, conservation of local wisdom, conserving and inheriting culture, conservation of the old city of Pattani, inheriting farming culture

Source: Researcher

๒. ด้านสังคม

ในมิติด้านสังคมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอภาพตัวแทนเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนใต้เป็นหลัก ซึ่งถือเป็นภัยสังคมที่ทำให้เกิดความสูญเสียกับหลาย ๆ ฝ่ายทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาเกือบยี่สิบปี ทำให้คนใต้ชายแดนต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิตประจำวันให้ปลอดภัย นอกจากนี้ภาพตัวแทนที่สำคัญอีกประการคือ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตทุกคน รวมทั้งทางด้านสังคมที่รัฐบาลจะต้องมีนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันและควบคุมโรคไม่ให้แพร่กระจายในวงกว้าง ดังต่อไปนี้

๒.๑ คนใต้ชายแดนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

- การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำความรุนแรงที่ส่งผลให้เกิดความสูญเสีย

จากการศึกษาพบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงความสูญเสียและความรุนแรงต่อผู้บริสุทธิ์ที่เกิดขึ้นกับพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป โดยไม่เลือกว่านับถือศาสนาใดและมักจะเกิดในลักษณะ “ลอบทำร้าย” ทั้งนี้การสื่อถึงการกระทำที่รุนแรงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนใต้ชายแดนอาจเป็นได้ทั้งผู้ได้รับความสูญเสียและผลกระทบในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ดังนี้

ตัวอย่าง

(๑๕) ผู้ก่อเหตุรุนแรงลอบวางระเบิดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยพระ โดยมีเป้าหมายเป็นเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ ไม่เว้นแม้กระทั่งพระภิกษุสงฆ์ที่ขณะกำลังปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรงแบบไร้ขอบเขต โรมนุษยธรรมละเมิดกับหลักคำสอนของทุกศาสนา

(Deepsouthpost 11 Dec. 2021)

(๑๖) นายอนันต์ คงมณี ชาวบ้านหาของป่าซึ่งเสียชีวิตจากเหตุการณ์ผู้ก่อการร้ายดักยิง ในพื้นที่อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ทำให้ครอบครัว “คงมณี” ขาดเสาหลักในครอบครัว

(Deepsouthpost 3 Dec. 2021)

(๑๓) เมื่อวันที่ ๙ ส.ค. ๒๕๖๔ ที่ อ.สุโขทัย จ.นครราชสีมา ขณะที อส.พิพัฒน์ ปลาบขมูก เป็นอส.สุโขทัย ได้เข้าไปในสวนของตนเองเพื่อเก็บขี้ค้างที่บ้านควน ม.๖ ต./อ. สุโขทัย จ.นครราชสีมา และได้เหยียบกับระเบิด ซึ่งคาดว่าคนร้ายลอบเอาไปฝังไว้ ทำให้ อส.พิพัฒน์ ได้รับบาดเจ็บสาหัส

(Chaotai 6-11 Aug. 2021 p.4)

(๑๔) โจรโม้แยะแศเคอร์ฟิว ชุ่มยิงเอ็ม ๗๙ ทะลวงฐานทหารด่ากลางดึก อส.หนุ่มจากขอนแก่นพลีชีพเพื่อนร่วมฐานเจ็บระนาว ยังไม่หยุดแค่นั้น บี้มทำลายเสาไฟฟ้าหักท่อน ดอดเอาขี้มไปวางไว้ให้อส.เหยียบในสวนยาง คาดล้าวงค์น้ให้แก่นำคนตั้งตระกูลหล่าโสะดับจากการยิงสู้เจ้าหน้าที่

(Chaotai 6-11 Aug. 2021 p.1)

(๑๕) ท่ามกลางบรรยากาศคืนสงฆ์เก่าต้อนรับปีใหม่ ๓๑ ธ.ค. ๒๕๖๔ เมื่อเวลา ๒๑.๒๑ น. เกิดไฟฟ้าดับวูบทั่วเขตเทศบาลนครยะลา งานรื่นเริงชะงักงันเสียงผู้คนเริ่มตื่นตระหนกตกใจ บางครอบครัวมีเด็กน้อยส่งเสียงร้องจ้า เช่นเดียวกับที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต่างส่งสัญญาณสื่อสารกันจ้าละหวั่น มีเสียงระเบิดดังขึ้นอย่างน้อยสองครั้ง

(Chaotai 31 Dec. 2021 p.11)

(๒๐) คนร้ายป่วน! สงฆ์เก่า...ต้อนรับปีใหม่ ขว้างระเบิดฐานนปพ.ที่ รือเสาะ โชคดีไม่มีใครได้รับบาดเจ็บ วงจรปิดจับภาพคนร้ายได้

(Deepsouthpost 29 Dec. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๑๕) - (๒๐) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำ ความรุนแรงที่ส่งผลถึงความสูญเสีย เช่น ลอบวางระเบิด ใช้ความรุนแรงแบบไร้ขอบเขต ไร้มนุษยธรรม เสียชีวิต ดักยิง เหยียบกับระเบิด บาดเจ็บสาหัส ชุ่มยิงเอ็ม ๗๙ ทะลวงฐานทหารด่า พลีชีพ เจ็บระนาว บี้มทำลายเสาไฟฟ้า เสียงระเบิดดังขึ้น ขว้างระเบิดฐานนปพ. เป็นต้น นอกจากนี้ในตัวอย่างที่ (๑๕) ยังปรากฏร่วมกับข้อความที่ว่า “ละเมียดกับหลักคำสอนของทุกศาสนา” เพื่อแสดงให้เห็นว่าทุกศาสนาไม่เห็นด้วยกับการกระทำที่รุนแรงดังกล่าว และสอดคล้องกับตัวอย่างที่ (๑๓) ,(๑๔) และ (๒๐) ที่ใช้คำเรียกกลุ่มที่ก่อเหตุดังกล่าวว่า “โจร” หรือ “คนร้าย” เป็นการไม่ให้คุณค่าหรือความชอบธรรม

กับกลุ่มดังกล่าว สิ่งที่น่าสนใจอย่างหนึ่งเห็นได้ว่าผู้ที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความสูญเสีย นั้น ถึงแม้จะไม่ระบุตัวตนที่ชัดเจน แต่ก็ย่อมเป็นคนในกลุ่มมากกว่าคนนอกกลุ่ม และ คนในกลุ่มที่กระทำความรุนแรงเหล่านี้จะถูกอ้างราวตัวตนในตัวตนด้วยการใช้คำและ ชุดคำในลักษณะการลตทอนและไม่ให้คุณค่า

Table 4: Summary of words related to the meaning of acts of violence that result in loss

Meaning Group	Word and Set of Words
Acts of violence that result in loss	use of a strafing weapons, loud explosions, spraying bullets as if playing, placing a bomb, drop a bomb, bombing an electric pole, laying bombs, placing bombs in stolen cars, piles of bullets, sniper attack on officers, shoot the protection set base, throwing a pipe bomb, burning a garbage truck, shooting a ranger dead, M79 snipers, breaking through black military base, shooting at operational bases, burning cars, attacking, bombing army rangers, destroying CCTV cameras, exploding iron horse head, explosion at Rueso, shooting and burning cars

Source: Researcher

๒.๒ คนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙

- การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อว่าคนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙

จากการศึกษาพบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงคนใต้ชายแดนที่พร้อมสนองนโยบายรัฐบาลโดยเชื้อฟังและปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนี้

ภาพตัวแทนคนใต้ที่จังหวัดชายแดนในวาทกรรมหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้

ตัวอย่าง

(๒๑) รองผู้ว่าฯ จ.สงขลา เข้มป้องกันโควิด ตามแนวทางกระทรวงมหาดไทย ได้เน้นย้ำการป้องกันและควบคุมโรคในทุกจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ทั้งการควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงาน การจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการรองรับสถานการณ์ และการตั้งจุดตรวจ/ด่านตรวจ

(Paktaifocus 8-14 Feb. 2021 p.10)

(๒๒) นอภ.ทุ่งหว้าเข้มโควิด-๑๙ ออกกรณรงศ์ประชาชนในพื้นที่ สวมใส่หน้ากากอนามัย ๑๐๐% เมื่อออกนอกเคสสถาน หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว ให้**บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด** เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ผลการลงพื้นที่ตรวจสอบ **ไม่พบว่าผู้ใดมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว**แต่อย่างใด

(Songtainews 28 Apr. 2021)

(๒๓) อบต.ฉลุง ขานรับ**นโยบายบูรณาการร่วมจัดตั้งด่านตรวจจุดสกัด** เพื่อคัดกรองป้องกันโควิด

(Songtainews 1 May. 2021)

(๒๔) ขณะนี้จังหวัดยะลา สถานการณ์การแพร่ระบาดในพื้นที่เริ่มดีขึ้นตามลำดับ แต่ประชาชนยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรการอยู่เช่นเดิม เพื่อป้องกันการติดเชื้อแบบกลุ่มก้อน ทั้งในส่วนของร้านอาหารและร้านน้ำชา ตลอดจนการเร่งรัดการฉีดวัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ตาม**นโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา**

(Paaktaichaidan 8 Dec. 2021)

(๒๕) กรณีเฉพาะช่วงเทศกาลปีใหม่ จังหวัดนราธิวาส ให้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดพิจารณากำหนดให้สถานที่ กิจการ หรือกิจกรรม โดยสามารถดำเนินการได้เป็นกรณีเฉพาะเพื่อเทศกาลปีใหม่ ภายใต้เงื่อนไขของ**มาตรการความปลอดภัยที่รัฐบาล**ได้ยกระดับขึ้นเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการระบาดของโรค เป็นการเฉพาะ

(Deepsouthpost 18 Dec. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๒๑) - (๒๕) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อว่าคนได้ขยายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาล โดยปฏิบัติตามข้อกำหนด เช่น *เข้มป้องกันโควิด ควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงาน จัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ตั้งจุดตรวจ/ด่านตรวจ ค้นหาเชิงรุก ป้องกันโควิดเคร่งครัด เข้มโควิด-๑๙ ารณรงค์ประชาชนในพื้นที่ สวมใส่หน้ากากอนามัย ๑๐๐% ร่วมจัดตั้งด่านตรวจจุดสกัด คัดกรองป้องกันโควิด เร่งรัดการฉีดวัคซีน สร้างภูมิคุ้มกันหมู่ ฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมการระบาดของโรค เป็นต้น และคำเหล่านี้มักปรากฏร่วมกับกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการ “สนองนโยบายรัฐบาล” ของ “คนได้ขยายแดน” ทั้งในด้านการบังคับและปฏิบัติตามกฎหมาย ขับเคลื่อนนโยบายในเชิงรุกของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นฝ่ายปกครองที่ทำงานในพื้นที่แห่งนี้ และเป็นการสะท้อนภาพของการปฏิบัติตามคำสั่งฝ่ายปกครองเบื้องต้นอย่างเคร่งครัด*

Table 5: Summary of words related to the meaning of responses to government policies in the Covid-19 situation

Meaning Group	Word and Set of Words
Responding to government policies in the Covid-19 situation	strictly enforce the law, epidemic prevention, proactive search, prevention and control, receive policy, proactive policy, accelerate the spraying of disinfectants against the Covid-19 virus, proactive public relations, expedite vaccination, build herd immunity, accelerate proactive vaccination, prepare for vaccinations, jointly vaccinate, aim for vaccination, open field hospitals, closed mosques and tadikas, help the people of the village lockdown, don't organize group activities, don't consume alcoholic beverages

Source: Researcher

๓. ด้านเศรษฐกิจ

ในมิติด้านเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอภาพตัวแทนเพื่อบรรยายพฤติกรรมและสภาพทางเศรษฐกิจของคนใต้ชายแดนในด้านต่าง ๆ เช่น การประสบปัญหาเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคโควิด-๑๙ การทำสวนยางพารา การกระทำที่ผิดกฎหมาย ฯลฯ ภาพตัวแทนที่สำคัญที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในด้านเศรษฐกิจ มีดังต่อไปนี้

๓.๑ คนใต้ชายแดนเป็นเกษตรกรสวนยางพารา

- การใช้คำเรียกเพื่อสื่อถึงความเป็นเกษตรกรชาวสวนยาง

จากการศึกษาพบการใช้คำเรียกเพื่อบอกอาชีพหลักของคนใต้ชายแดนอาชีพหนึ่ง คือการทำสวนยาง และจากตัวบทได้สร้างชุดความคิดเพื่อสื่อว่าคนใต้ชายแดนมีสถานะทางเศรษฐกิจในภาพรวมอย่างไรขมขื่นขึ้นอยู่กับการทำสวนยางเป็นหลัก ดังนี้

ตัวอย่าง

(๒๖) ชาวสวนคึกคัก “น้ำยาง” ราคาขึ้นล้น ๗๐ บาท

(Paktaifocus 18 - 24 Jan. 2021 p.28)

(๒๗) ชาวสวนยางยิ้มได้ “ราคายางพารา” ปรับตัวสูงขึ้น ๗๐-๘๐ บาท

(Paktaifocus 22-28 Feb. 2021 p.27)

(๒๘) โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง ระยะที่ ๑ และ ๒ **จ่ายเงินส่วนต่างของรายได้**ต่อเนืองนาน ๖ เดือน ช่วยชาวสวนยางกว่า ๑.๔ ล้านราย งบประมาณกว่า ๗ พันล้านบาท

(Paaktaichaidan 15 Jul. 2021)

(๒๙) “ได้มีมติกำหนดให้มีการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔” ต้นเดือนพฤษภาคม เพื่อ**ทวงสิทธิ์**ของชาวสวนยางชายขอบ

(Paktaifocus 24 - 30 May. 2021 p.28)

จากตัวอย่างที่ (๒๖) - (๒๙) พบการใช้คำเรียกเพื่อสื่อถึงความเป็นเกษตรกร ชาวสวนยาง ได้แก่ ชาวสวน ชาวสวนยาง เกษตรกรชาวสวนยาง ชาวสวนยางชายขอบ โดยคำเรียกดังกล่าวจะใช้กับคำหรือชุดคำที่บรรยายถึงพฤติกรรม ได้แก่ *คึกคัก ยิ้มได้ ทวงสิทธิ์* หรือเป็นคำที่บรรยายถึงพฤติกรรมและสภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ *จ่ายเงินส่วนต่างของรายได้* ในตัวอย่างที่ (๒๘) แสดงให้เห็นว่าคนใต้ชายแดนมักประกอบอาชีพเกษตรกรทำสวนยาง ดังนั้นสถานะทางเศรษฐกิจจะมั่งมีหรือยากจนขึ้นอยู่กับราคายางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าตัวบทได้นำเสนอภาพคนใต้ชายแดนแ่งมูนี้ผ่านวาทกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของภาพตัวแทนด้านเศรษฐกิจ และกลายมาเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของคนใต้ด้วยเช่นกันเวลากล่าวถึงพื้นที่นี้ นอกจากนี้การทำสวนยางก็เป็นปัจจัยหลักส่วนหนึ่งที่ช่วยเพิ่มรายได้ของประเทศในการส่งออกอีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ที่ระบุให้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งผลิตยางพาราที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูงสุดของภาค และมีเมืองยางพารา (Rubber City)^๗ เพื่อรองรับและส่งเสริมการพัฒนาดังกล่าว

๓.๒ คนใต้ชายแดนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างหนัก

- การใช้คำและชุดคำเพื่อบรรยายถึงพฤติกรรมและสภาพทางเศรษฐกิจจากผลกระทบโควิด-๑๙

จากการศึกษาพบการใช้คำและชุดคำเพื่อบรรยายถึงพฤติกรรมและสภาพทางเศรษฐกิจจากผลกระทบโควิด-๑๙ ที่ปรากฏร่วมกับ “คนใต้ชายแดน” เพื่อสื่อว่าคนใต้ชายแดนคือคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ นี้เช่นกัน ดังนี้

^๗ เมืองยางพารา เป็นการส่งเสริมการวิจัยเพื่อคิดค้นนวัตกรรมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปยางพาราให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการทั้งในและต่างประเทศ สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้แก่ชาวสวนยาง สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้กับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ตัวอย่าง

(๓๐) รมช.มหาดไทย พร้อมแก้ปัญหาค่าผลไม้ภาคใต้ล้นตลาด ราคาตกต่ำ จากสถานการณ์โควิด ประสาน ก.พาณิชย์ เร่งหาตลาดทั้งในและต่างประเทศระบาย ผลผลิต ลดภาระต้นทุนให้แก่เกษตรกร

(Paaktaichaidan 14 Aug. 2021)

(๓๑) **ผู้นำชาวเลหลีเป๊ะ**เชื้อวัคซีนจะเยียวยาทุกสิ่ง เปิดเมืองท่องเที่ยว รายได้ที่เป็นศูนย์จะกลับมา ซึ่งขณะนี้พวกเราทุกคนบนเกาะหลีเป๊ะจะอยู่กับการไม่มี งานทำต่อไปไม่ได้แล้ว ยิ่งข่าวของราคาแพงก็อยู่ไม่ได้ยูติ การฉีดวัคซีนทำให้โอกาส ในการเปิดเกาะเร็วขึ้น

(Songtainews 21 May. 2021)

(๓๒) ลือคดาวนแล้ว ๔ จังหวัดพื้นที่สีแดงเข้ม ทั้งสงขลา ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาสยังมีจำนวนผู้ติดเชื้อสูง แพทย์ห่วงเทศกาล “รายอ” จะเพิ่มผู้ติดเชื้อ กลุ่มที่มี ประวัติมาจาก ๓ จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ระบาดค่อนข้างหนักกว่า ค่อนข้างน่าเป็นห่วง ถ้าเกิดคนกลุ่มนี้มีการเดินทางมาก็อาจจะทำให้สถานการณ์แย่งได้

(Paktaifocus 19-25 Jul. 2021 p.6)

(๓๓) **มานิ**อดอยากอพยพเข้าป่าหนีพิษโรคระบาดโควิด

มานิชนกลุ่มน้อยสตูลอพยพออกจากหมู่บ้านหายไปในครึ่ง หลังเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัดประกาศปิดแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งและเส้นทางธรรมชาติ รวมทั้งหมู่บ้านชาวมานิ ขณะที่ผู้ประกอบการจล่งแก่งยอมรับบรรยากาศการท่องเที่ยว ชะงัก จากพิษโควิดและความอดอยากส่งผลกระทบต่อชาวมานิด้วยเช่นกัน

(Songtainews 21 Apr. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๓๐) - (๓๓) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อบรรยายถึงพฤติกรรม และสภาพเศรษฐกิจจากผลกระทบโควิด-๑๙ ได้แก่ **ผลไม้ภาคใต้ล้นตลาด ราคาตกต่ำ รายได้ที่เป็นศูนย์ ไม่มีงานทำ ข่าวของราคาแพง เพิ่มผู้ติดเชื้อ อดอยากอพยพเข้าป่า** โดยคำและชุดคำดังกล่าวสื่อให้เห็นภาพตัวแทนของคนได้ขาดแคลนที่ได้รับผลกระทบทาง เศรษฐกิจจากโควิด-๑๙ กับคนทุกกลุ่มเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเกษตรกร กลุ่ม ชาวเล ในตัวอย่างที่ (๓๐,๓๑) กลุ่มคนไทยมุสลิมในช่วงเทศกาลรายอที่ปกติจะต้องมี

การจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้า ในตัวอย่างที่ (๓๒) และแม้กระทั่งชนกลุ่มน้อยในตัวอย่างที่ (๓๓) ได้แก่ คำว่า “มานิ” ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในจังหวัดสตูลก็ยังได้รับผลกระทบดังกล่าว นอกจากนี้แสดงให้เห็นว่าคนใต้ชายแดนต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร รวมถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยว

Table 6: Summary of words related to economic condition impacted by Covid-19

Meaning Group	Word and Set of Words
Economic situation from the impact of Covid-19	lack of income since closing the country, product prices fall, (sales person) lack of income, employees in trouble, lack of income from tourists

Source: Researcher

๓.๓ คนใต้ชายแดนมักเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมาย

- การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำผิดกฎหมาย

จากการศึกษาพบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำผิดกฎหมายในลักษณะที่แตกต่างกันที่ปรากฏร่วมกับ “คนใต้ชายแดน” เพื่อสื่อภาพตัวแทนในด้านลบ ดังนี้

ตัวอย่าง

(๓๔) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ลงพื้นที่ติดตามมาตรการการป้องกันโควิดแนวชายแดนไทย-มาเลย์ พร้อมสกัดกั้นผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองแนวชายแดนสุโขทัย-ลพบุรี

(Paktaifocus 18-24 Jan. 2021 p.17)

(๓๕) สงขลา คุ่มเข้มพื้นที่ชายแดน ๓ อำเภอ หลังคนไทย และคนต่างด้าวลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายผ่านช่องทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์

การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ สายพันธุ์อินเดีย และสายพันธุ์แอฟริกาใต้ ในประเทศ มาเลเซีย

(Paaktaichaidan 23 May. 2021)

(๓๖) จ.สตูล เผยพบผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ จำนวน ๒ ราย เป็นผู้ลักลอบเข้า ประเทศ เดินทางมาจากจังหวัดอาเจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย

(Paaktaichaidan 1Jun. 2021)

(๓๗) ‘ผู้ว่าฯ สงขลา’ ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่สังกัดต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แนวชายแดน

(Paktaifocus 31 May.- 6 Jun. 2021 p.8)

จากตัวอย่างที่ (๓๔) - (๓๗) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย ในลักษณะของการลักลอบเข้าเมือง ได้แก่ ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ลักลอบเข้าประเทศ หลบหนีเข้าเมืองแนวชายแดน โดยคำและชุดคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คนใต้ชายแดนเดินทางเข้าออกไประหว่างประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียอยู่เป็นประจำ และบางส่วนเป็นการเดินทางเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย โดยเฉพาะในตัวอย่างที่ (๓๗) ที่มี “คนต่างด้าว” ด้วย ทำให้ทางการไทยต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค โควิด-๑๙

ตัวอย่าง

(๓๘) นายวรณัฐ หนูรอด รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ภาพรวม สถานการณ์ในขณะนี้ยังพบความต้องการแรงงาน และขบวนการลักลอบนำพาผู้หลบหนี เข้าเมืองข้ามแดนผ่านช่องทางธรรมชาติ และขนย้ายส่งต่อเข้าพื้นที่ชั้นในไปยังสถาน ประกอบการในหลายจังหวัด ซึ่งทางด้าน พล.อ.ประวิตร ได้ย้ำสั่งการขอให้ฝ่ายความ มั่นคง ทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และกระทรวงแรงงานประสานการทำงานเป็นหนึ่ง เดียวกัน ภายใต้กลไก “ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านของจังหวัด” ร่วมกันคุมเข้มเฝ้าระวังป้องกันและปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย การลักลอบขนส่งยาเสพติด และสินค้าผิดกฎหมาย

(Paaktaichaidan 24 May. 2021)

(๓๙) สิบแปดล้อชนไม้ซุงกัญชาถึงตากใบเตรียมส่งมาเลย์ พ่อค้าหัวใสซุงกัญชาปนกับไม้ยูคาลิปตัสไปกับรถเทรลเลอร์สิบแปดล้อจากต้นทางนครพนมถึงแล้วตากใบชายแดนไทย-มาเลเซีย เหลือเพียงข้ามแม่น้ำเท่านั้นถูกรวบเสียก่อนสูญกำไร ๕๐ ล้าน ขณะลักลอบขนย้ายอำพรรางมากับรถยนต์เทรลเลอร์ ๑๘ ล้อ

(Chaotai 6-11 Dec. 2021 p.11)

(๔๐) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้าลงพื้นที่ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้าน จ.นราธิวาส สั่งคุมเข้มแนวชายแดน ป้องกันเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ และสิ่งของผิดกฎหมาย

(Deepsouthpost 11 Dec. 2021)

จากตัวอย่างที่ (๓๘) - (๔๐) พบการใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย ในลักษณะของการลักลอบนำสิ่งของผิดกฎหมายเข้าประเทศ ได้แก่ *ลักลอบขนส่งยาเสพติด (และ) สินค้าผิดกฎหมาย ขนไม้ซุงกัญชา ลักลอบขนย้ายอำพราง สิ่งของผิดกฎหมาย* โดยคำและชุดคำดังกล่าวได้สื่อให้เห็นภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนที่เป็นไปในด้านลบเกี่ยวกับการนำเข้าสิ่งของผิดกฎหมายในหลายประเภท ทำให้ทางการระดับสูงต้องใช้มาตรการที่เคร่งครัดจากข้อความที่ว่า “คุมเข้มพื้นที่ชายแดน” อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการใช้คำและชุดคำทั้งการลักลอบข้ามแดนและการกระทำที่ผิดกฎหมาย อาจเป็นได้ทั้ง “คนใต้” เป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ใช่ผู้กระทำผิด แต่ผู้วิจัยหมายรวมถึงเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนใต้ และจากปริบทข้อความแวดล้อมส่วนใหญ่ได้แสดงให้เห็นว่าคนใต้ชายแดนมีการเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศเพื่อนบ้านอยู่เสมอ ๆ ทั้งโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

Table 7: Summarize of words related to the definition of an offense or illegal entry into the country

Meaning Group	Word and Set of Words
Illegal smuggling or illegal entry into the country	Smuggling into the city, fleeing into border towns, illegal entry into the country, smuggling drugs, illegal goods, huge amount of heroin seized, illegal oil trade, drug trafficking, smuggling kratom leaves, smuggling Crystal methamphetamine (ice) to sell, drug transport

Source: Researcher

Table 8: Summarize of the frequency of representation presented about southern border people in different aspects

Main Representation	Words and Sub Representation	Number	Percentage
1. Characteristics and personality aspect	1.1. Southern border people have the nature of volunteerism and sacrifice themselves to society. - Words to convey volunteerism, generosity and sacrificing	28	15.30
	1.2 Southern border people love their homeland and are proud of their locality. - Words to convey love their homeland and being proud of their locality	24	13.11

Table 8: Summarize of the frequency of representation presented about southern border people in different aspects (cont.)

Main Representation	Words and Sub Representation	Number	Percentage
2. Social aspect	<ul style="list-style-type: none"> - Words to convey the preservation and continuation of local arts and culture 	17	9.29
	2.1. Southern border people have been affected by the unsafe situation.	41	22.40
	<ul style="list-style-type: none"> - Words to convey acts of violence that result in loss 		
2.2. Southern border people are willing to respond the government policies in the Covid-19 pandemic.	33	18.03	
<ul style="list-style-type: none"> - Words to convey that Southern border people are ready to respond to government policies in the Covid-19 situation. 			
3. Economic aspect	3.1. Southern border people are rubber farmers. <ul style="list-style-type: none"> - Words to convey the name of a rubber farmers 	4	2.19

บทสรุป

บทความนี้ศึกษาภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ผลการศึกษาพบ กลวิธีการใช้คำศัพท์เพื่อนำเสนอภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ โดยภาพที่ปรากฏมากที่สุดคือภาพตัวแทนด้านบวกที่เกี่ยวกับด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ ซึ่งปรากฏภาพตัวแทนย่อย ๒ ประเด็น ได้แก่ คนใต้ชายแดนเป็นผู้มีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละต่อสังคม และคนใต้ชายแดนรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ภาพตัวแทนด้านบวกที่ปรากฏรองลงมา คือ ด้านสังคม ได้แก่ คนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙ และด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คนใต้ชายแดนเป็นเกษตรกรสวนยางพารา

สำหรับภาพตัวแทนในด้านลบจะปรากฏน้อยกว่าภาพตัวแทนด้านบวก โดยจะนำเสนอภาพด้านลบที่เกี่ยวกับด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ สำหรับด้านสังคม ได้แก่ คนใต้ชายแดนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คนใต้ชายแดนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างหนัก และคนใต้ชายแดนมักเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมาย โดยภาพตัวแทนในแต่ละด้านสื่อผ่านกลวิธีการใช้คำและชุดคำที่หลากหลายและมักปรากฏกับคำที่ปรากฏร่วมกัน

วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมที่ส่งผลต่อการผลิตวาทกรรมคนใต้ห้าจังหวัดชายแดนที่สำคัญ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของแฟร์คลัฟที่ได้เสนอการวิเคราะห์ ๓ ด้าน เพื่อขยายความจากรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม ซึ่งประกอบด้วย ๑) การพรรณนา (description) ซึ่งก็คือการวิเคราะห์กลวิธีการใช้คำศัพท์ ๒) การตีความ (interpretation) คือการวิเคราะห์กระบวนการผลิตด้วย โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญที่ต้องการนำเสนอสภาพปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อมุ่งสื่อสารให้คนในสังคมท้องถิ่นนั้น ๆ ได้รับรู้เหตุการณ์ในสังคมของตนเอง โดยการเลือกนำเสนอข่าวนั้นได้ถูกผลิตขึ้นโดยผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกนำเสนอข่าวและอาจจะแฝงมุมมองของการเลือกนำเสนอและถ่ายทอดข่าวตามทัศนคติของตน ปัจจัยนี้จึงสัมพันธ์กับภาพตัวแทนด้านบวกของคนใต้ห้าจังหวัดชายแดนที่ให้ภูมิใจในบ้านเกิดและ

ศิลปวัฒนธรรมของตนเองและทางด้านลบคือเหตุการณ์ความไม่สงบ สำหรับการกระจายตัวบท ผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่มและผ่านเว็บไซต์ของแต่ละหนังสือพิมพ์ สำหรับการบริโภคและตีความตัวบท ผู้รับสารหลัก ๆ จะเป็นกลุ่มคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะคนใต้ชายแดนและกลุ่มคนในภาคใต้เป็นหลัก สำหรับการตีความตัวบท ผู้รับสารเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องจริง เนื่องจากการรายงานข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน และหนังสือพิมพ์ก็เป็นสื่อที่ได้รับความน่าเชื่อถือสูง จึงน่าจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนในสังคมไม่มากนัก

ส่วนวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่ ๓) การอธิบาย (explanation) คือ การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรมกับกระบวนการทางวาทกรรม ได้แก่ สถานการณ์โรคโควิด-๑๙ ที่แพร่ระบาดอย่างรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้แห่งนี้ นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ เป็นต้นมา ตัวเลขผู้ติดเชื้อใหม่รายวันของ ๔ จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส (ยกเว้น จ.สตูล) รวมกัน เท่ากับ ๑ ใน ๔ ของยอดผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ ทั้งหมดของประเทศ ทำให้ภาพรวมการติดเชื้อของประเทศไทยยังคงสูงถึงหลักหมื่นทุกวัน และยอดผู้เสียชีวิตกลับไปหลักร้อยอีกครั้ง ส่งผลให้ประเทศไทยถูกจัดอันดับการติดเชื้อสูงขึ้นติดอันดับต้นของโลก นอกจากนี้เชื้อไวรัสสายพันธุ์เดลตา สายพันธุ์ที่มีความรุนแรงทำให้มีคนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก และเข้ามาครอบครองพื้นที่ของการระบาดเกือบ ๕๐ % ซึ่งเป็น “ขาขึ้น” ของการระบาด แต่ยอดการฉีดวัคซีนในพื้นที่กลับน้อยมาก ด้วยเงื่อนไขเชิงบริบททั้งเป็นพื้นที่ชายแดน วิถีชีวิต วัฒนธรรม การนับถือศาสนาที่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ของประเทศทำให้การควบคุมโรคอุบัติใหม่นั้นเป็นไปได้ช้า ๆ และส่วนหนึ่งจากการจัดส่งวัคซีนไปที่จังหวัดชายแดนมีความห่างไกลและล่าช้า แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของการบริหารจัดการในบางส่วน (ThaiPBS, 2021) เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญที่อยู่ตะเข็บชายแดนที่ผู้คนเดินทางหลังไหลเข้ามาตลอดเวลาจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นการควบคุมและป้องกันโรคจึงต้องมีความเข้มงวดและมีมาตรการที่ชัดเจน

นอกจากนี้บริบทสังคมอีกประการหนึ่งคือเรื่องของเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาเกือบ ๒๐ ปี ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินประชาชนในพื้นที่รู้สึกไม่ปลอดภัยในสวัสดิภาพของตนเอง เกิดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนต่อรัฐและประชาชนด้วยกัน สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบในวงกว้าง

ต่อประชาชนทั่วไปและมีผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจของพื้นที่แห่งนี้โดยรอบ เนื่องจากผู้คนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ และผู้ประกอบการต้องเลิกหรือหยุดดำเนินกิจการเพราะไม่มั่นใจความปลอดภัย ทำให้เป็นการซ้ำเติมความยากจนของประชาชนในพื้นที่ นอกเหนือจากการที่ประชาชนลดความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ ปัญหาชายแดนใต้จึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซับซ้อน เพราะบริบทของพื้นที่ที่ต่างกับพื้นที่อื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัดคือเรื่องของวัฒนธรรมและหลักศาสนาที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้คน และเชื่อมโยงหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนา และความมั่นคง สิ่งทีกล่าวมาทั้งหมดนี้จึงเป็นบริบทของสังคมหรือสถานการณ์จังหวัดชายแดนใต้ในช่วงเวลาดังกล่าวที่ส่งผลต่อการผลิตซ้ำภาพตัวแทนที่อาจแฝงอคติผ่านทางรูปภาพอีกทางหนึ่งด้วย

อภิปรายผล

๑) ภาพตัวแทนที่นำเสนอเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของคนใต้ชายแดน จากเดิมมักจะนำเสนอในภาพรวมทั่วไป (stereotype) เช่น ใจสู้ ใจใหญ่ ไม่ยินยอมใครง่าย ๆ กล้าได้กล้าเสีย (Phetkaew, 1991) แต่จากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ที่ผ่านมามีทำให้ภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนที่ปรากฏและถูกนำเสนอผ่านกลวิธีการใช้คำศัพท์ออกมาในลักษณะของความเครียดและวิตกกังวลที่จะต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด แต่ก็พร้อมที่จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และคำสั่งของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศบค.) ในด้านต่าง ๆ เช่น การฉีดวัคซีน การกักตัวเมื่อติดเชื้อ การเว้นระยะห่างทางสังคม การงดกิจกรรมรวมกลุ่ม การงดบริโภคสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น เนื่องจากบริบททางสังคม ๔ จังหวัดชายแดนใต้ (ยกเว้นจ.สตูล) ในขณะนั้น ศบค. ได้ประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดหรือพื้นที่สีแดงจำนวน ๑๐ จังหวัดแรกของประเทศ เพราะในพื้นที่มีการแพร่ระบาดและมีผู้ติดเชื้อแพร่กระจายเป็นวงกว้างมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายสูงของการระบาด ตลอดจนมีแนวโน้มการระบาดที่รุนแรงมากขึ้น โดยรัฐบาลได้ประกาศล็อกดาวน์ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ก.ค.๒๕๖๔ เป็นระยะเวลา ๒ เดือน ทำให้ภาพตัวแทนที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้กล่าวถึงและตอบย้ำประเด็นนี้

ค่อนข้างมากเกี่ยวกับการปฏิบัติตามและสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด และผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทร แก้วพัตร (Kaewphat, 2016) ที่ว่าจุดประสงค์หลักของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคือการนำเสนอข่าวในท้องถิ่นและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมหรือนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐเพื่อช่วยให้การบริหารงานในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ดังนั้นผู้วิจัยมองว่าการนำเสนอภาพตัวแทนในลักษณะของการปฏิบัติตามคำสั่งฝ่ายปกครองอย่างเคร่งครัดจึงถูกขับเน้นและตอกย้ำให้สังคมได้รับรู้มากขึ้นผ่านมุมมองสื่อมากขึ้น

๒) การนำเสนอภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนในด้านลบ โดยเฉพาะด้านสังคม อันเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่ทศวรรษที่ ๒๕๕๐ พบว่าเหตุการณ์ร้ายต่าง ๆ ได้ลดลงอย่างเห็นได้ชัดอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับท้องถิ่นพบว่าพื้นที่สามจังหวัดได้แก่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่สีแดง ผลพวงจากการประกาศล็อกดาวน์ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ก.ค.๒๕๖๔ เป็นต้นไปนั้น อาจส่งผลกระทบต่อการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่อาจจะหยุดลงหรือชะงักชั่วคราวหรือไม่มีเหตุการณ์ใหญ่ ๆ ที่เป็นลักษณะโศกนาฏกรรมที่ร้ายแรงเหมือนหลายปีที่ผ่านมาเกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบกับการล็อกดาวน์เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปรากฏว่าไม่มีเหตุร้ายใด ๆ เกิดขึ้น เช่น การลอบวางระเบิด หรือลอบยิงเผาทำลายในพื้นที่สามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสรวมทั้งบางอำเภอของ จ.สงขลาด้วย^๔

๓) การนำเสนอภาพตัวแทนของคนใต้ชายแดนในด้านลบ ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ มักจะเน้นไปที่ประเด็นการลักลอบกระทำความผิดกฎหมาย เช่น การลักลอบขนคนเข้าเมือง ลักลอบค้ายาเสพติด ลักลอบค้าสิ่งของผิดกฎหมายอื่น ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจส่งผลต่อการรับรู้เพียงแคบางส่วนเกี่ยวกับพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วการกระทำผิดบางอย่างคนใต้ชายแดนอาจไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดเสมอไป เพียงแต่เหตุการณ์การกระทำผิดดังกล่าวอาจจะเกิดขึ้นจากบุคคลต่างตัวหรือกลุ่มคนอื่น และมาเกิดขึ้นในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนแห่งนี้ ซึ่งอาจทำให้คนทั่วไปมีอคติและทัศนคติที่ไม่ดีต่อคน

^๔ ข้อมูลจากคอลัมน์มองกลับไปเบื้องหลัง ของหนังสือพิมพ์ข่าวใต้ ฉบับวันที่ ๖-๑๑ ก.ค. ๒๕๖๔ หน้า ๓-๔

ไต้ชายแดน และสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในฐานะคนในพื้นที่ได้สะท้อนมุมมองในสิ่งที่ เป็น ปัญหาเหล่านี้ออกมา เพื่อหวังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก็เป็นได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยมอง ว่าในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ การลักลอบเข้าเมืองจากประเทศมาเลเซียทำให้ไทย ได้รับความเสี่ยงสูงและพบการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ สายพันธุ์ ใหม่ ๆ ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือมากขึ้น

สำหรับการนำเสนอภาพตัวแทนด้านบวก สื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้มีการนำ เสนอภาพดังกล่าวในลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่ดีงามของคนไต้ชายแดนแห่งนี้ ทั้ง ในด้านความมีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวมทั้งในช่วงสถานการณ์ปกติและสถานการณ์ คับขันจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เพื่อแสดงให้เห็นความร่วมมือร่วมใจในการ ที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อฝ่าวิกฤติครั้งนี้ไปได้และยังเสนอภาพด้านบวกในเรื่อง ของการรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตนที่เป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม และมีความ หลากหลาย รวมถึงประวัติศาสตร์ที่ยาวนานอีกด้วย

๔) สื่อหนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นมีผลต่อการนำเสนอ และมีบทบาทโดยตรง ในการนำเสนอภาพคนไต้ชายแดนในแง่มุมต่าง ๆ ที่ผ่านการเลือกสรรเฉพาะบางภาพ มานำเสนอให้สังคมได้รับรู้ เกิดการตอกย้ำความไม่เท่าเทียมกันในสังคม และทำให้ เป็นการตอกย้ำอคติที่มีอยู่เดิม ดังนั้นจึงควรมีความเข้าใจและตระหนักรู้เท่าทันสื่อว่า มีความแตกต่างและหลากหลายและจุดยืนของสื่อแต่ละฉบับก็มีมุมมองไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนไต้ห้าจังหวัดชายแดน สะท้อนให้เห็นความแตกต่างด้านการรับรู้ต่อการประกอบสร้างความหมายทั้งด้านบวก และลบของผู้นำเสนอซึ่งสามารถนำไปแนะนำผู้สนใจศึกษาภาษาไทยให้เข้าใจวิธีการ สื่อสารหรือการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่บริบท นอกจากนี้ผลการวิจัยในประเด็น ทางสังคมยังแสดงให้เห็นถึงสาเหตุหรือที่มาของระดับความรุนแรงจากเหตุการณ์ความ ไม่สงบ จึงเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงถ้อยคำซึ่งอาจนำไปสู่ ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนไต้ได้

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาภาพตัวแทนคนใต้ชายแดนในกลุ่มข้อมูลหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาษามลายู ภาพตัวแทนที่ได้ น่าจะมีความแตกต่างและหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะมุมมองเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนใต้ หรืออาจเป็นการศึกษาเปรียบเทียบภาพตัวแทนคนใต้ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับหนังสือพิมพ์ส่วนกลางเพื่อทำความเข้าใจการนำเสนอภาพตัวแทนในมุมมองที่ต่างกัน ในลักษณะความเป็นคนนอกและคนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

References

- Angsuviriya, C. (2014). *“Femininity in Satrisarn magazine (1948-1996): a relation between language and ideology.* (Doctoral dissertation). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Butsabokkaew, T. (2020). *Representation of Thai Elderly People through Linguistic Devices in Mass Media Discourses.* (Doctoral dissertation). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Chaotai. (2021). *Chaotai newspaper.* Bunthanom, S. (ed.). Yala: Chaotainews Publishing.
- Dechaphromphan, S. (2017). *Phumisat prathet thai: mummong choeng phumisat* [Geography of Thailand: Geographic perspectives.] Chonburi: Faculty of Geoinformatics, Burapha University.
- Deepsouthpost. (2021). *Deep South Post newspaper.* [website]. Retrieved from <http://www.deepsouthpost.com>
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: the critical study of language.* London: Longman.
- Fowler, R. (1991). *Language in the news: Discourse and Ideology in the Press.* London: Routledge.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying*

- Practices*. London: Sage.
- Kaewphat, S. (2016). *The relationship between languages and representations of Isan people in national and local newspapers: A critical discourse analysis*. (Doctoral dissertation). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Osmsouth-border. (2015). *4-year development plan for southern border provinces (2018-2021)*. [website]. Retrieved from <https://www.osmsouth-border.go.th/frontpage>
- Paaktaichaidan. (2021). *Paaktaichaidan newspaper*. [website]. Retrieved from <https://paaktai.com/frontpage>
- Paktaifocus. (2021). *Paktaifocus newspaper*. Suksai, P. (ed.). Songkhla: Songkhlafocus Publishing.
- Phakdeephassook, S. (2018). *Khwamsamphan rawang phasa kap attalak lae naeothang kan nam ma sueksa phasathai* [The relationship between language and identity used to study Thai Language.] Bangkok: Faculty of Arts, Chulalongkorn University.
- Phetkaew, C. (1991). *Nisai lae bukkhalikkaphap khong chaotai thi mi phonkrathop to kan phatthana phuenban phuenmueang thinthai thaksin* [Habits and personality of Southerners that affect their development. Folklore, indigenous people of Thai Thaksin.] Commemorative book on the occasion of the opening of the Folklore Museum Thaksin Institute of Education. Songkhla: Srinakharinwirot University.
- Sae-lim, S. (2018). *Representations of political protesters in political protest during B.E. 2549-2557 in headline news in Thai newspapers : a critical discourse analysis*. (Doctoral dissertation). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.

- Sampaopon, N.(2019). *The relationship between language and representations of ex-convicts in supportive media discourse*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Songtainews. (2021). *Songtainews newspaper*. [website]. Retrieved from <https://www.songtainews.net>
- ThaiPBS. (2021). *Covid-19 Crisis : Southern border provinces*. [website]. Retrieved from <https://theactive.net/data/covid19-in-the-sothern-border-provinces/>
- van Dijk, T. (2006). Discourse and Manipulation. *Discourse and Society*, 17 (2), 359-383.
- van Dijk, T. (2008). *Discourse and Power*. New York: Palgrave Macmillan.

ภาคผนวกบทความ

ตารางที่ ๑ สรุปคำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายความมีจิตอาสา มีน้ำใจ เสียสละ

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
ความมีจิตอาสา มีน้ำใจ เสียสละ	มอบดูยังชีพ ช่วยน้ำท่วมยะลา ช่วยน้ำท่วมปัตตานี บันน้ำใจ มอบสิ่งของช่วยรพ.สนามปันอาหารข้างน้อย บริจาคด้วยใจ มีเหลือแบ่งปันร่วมแรงร่วมใจ สนับสนุนสิ่งของ ส่งนักรบชุดขาว เข้าช่วยสมุทรสาคร มอบดูธารน้ำใจ มอบชุดธารน้ำใจ บรรจุชุดธารน้ำใจ ลงเรือร่วมกันเก็บขยะ

ตารางที่ ๒ สรุปคำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายการรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
การรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน	สิ่งมหัศจรรย์จะนะ พี่เขตรัฐกิจเฉพาะถิ่น ทรัพยากรที่มีคุณค่า ความภูมิใจในคนสงขลา ลองกองอินทรีย์คุณภาพ ลายผ้าภูมิปัญญาเทพาลวดลายผ้าที่ทรงคุณค่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของดีปัตตานี ของดีเขาพระ รสชาติเป็นเอกลักษณ์ เอกลักษณ์ของชาวอำเภอโคกโพธิ์ ตระหนักในคุณค่า ภูมิปัญญาหัตถกรรม ของดีตากใบ สร้างชื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างความภาคภูมิใจ มรดกทางภูมิปัญญาอันล้ำค่า อัตลักษณ์อันโดดเด่น

ตารางที่ ๓ สรุปลำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายอนุรักษ์และสืบสาน

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
อนุรักษ์และสืบสาน	อนุรักษ์ สืบสานอัตลักษณ์สงขลา พื้นฟูช่างศิลป์ พื้นถิ่น พื้นภูมิปัญญา ส่งเสริมการใช้ผ้าพื้นถิ่น สืบสานประเพณีวัฒนธรรม อนุรักษ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่น อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม อนุรักษ์เมืองเก่า ปัตตานี สืบสานวัฒนธรรมการทำนา

ตารางที่ ๔ สรุปลำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายกระทำความรุนแรงที่ส่งผลถึงความสูญเสีย

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
กระทำความรุนแรงที่ส่งผลถึงความสูญเสีย	ใช้อาวุธกราดยิง ระเบิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหว สาด กระสุนเป็นว่าเล่น ชูกระเบิด วางระเบิดบีม บีมเสา ไฟฟ้า ลอบวางระเบิด ปล้นรถชูกระเบิด ท้ากระสุน ดับ ชุ่มยิงเจ้าหน้าที่ ยิงฐานชุดคุ้มครอง ขวางระเบิด ไปป์บอมบ์ เผารถเก็บขยะ ยิงทหารพรานเสียชีวิต ชุ่มยิงเอ็ม ๓๙ ทะลวงฐานทหารดำ ยิงถล่มฐานปฏิบัติ การ เผารถยนต์ บุกโจมตี บีมทหารพราน ลอบเผา กล้องวงจรปิด ระเบิดหัวม้าเหล็ก บีมเรือเสาะ ยิง รถแล้วเผา

ตารางที่ ๕ สรุปคำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายสนองนโยบายรัฐบาล
ในสถานการณ์โควิด-๑๙

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
สนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์ โควิด-๑๙	บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ป้องกันการ แพร่ระบาด ค้นหาเชิงรุก ป้องกันและควบคุม รับมือบนนโยบาย นโยบายเชิงรุก เร่งพ่นยา ฆ่าเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก เร่งรัดการฉีดวัคซีน สร้างภูมิคุ้มกันหมู่ เร่งฉีด วัคซีนเชิงรุก เตรียมพร้อมฉีดวัคซีน ร่วมใจฉีด วัคซีน ตั้งเป้าฉีดวัคซีน เปิดโรงพยาบาลสนาม ปิดมัสยิดและตาติกา ช่วยปชช.หมู่บ้าน ล็อกดาวน์ ห้ามจัดกิจกรรมรวมกลุ่ม ห้าม บริโภคสุราเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ ๖ สรุปคำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายสภาพทางเศรษฐกิจจาก
ผลกระทบโควิด-๑๙

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
สภาพทางเศรษฐกิจจากผลกระทบ โควิด-๑๙	ขาดรายได้ตั้งแต่ปิดประเทศ ราคาผลผลิตตกต่ำ (คนขาย) ขาดรายได้ ลูกจ้างเดือดร้อน ขาดรายได้จากนักท่องเที่ยว

ตารางที่ ๗ สรุปคำและชุดคำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มความหมายการกระทำผิดหรือการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย

กลุ่มความหมาย	คำและชุดคำ
การกระทำผิดหรือการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย	ลักลอบเข้าเมือง หลบหนีเข้าเมืองแนวชายแดน เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ลักลอบขนส่งยาเสพติด สินค้าผิดกฎหมาย ยึดเฮโรอีนล็อตใหญ่ คำน้ำมันเถื่อน ขนยาเสพติด ลักลอบขนใบกระท่อม ลักลอบนำไอซ์มาขาย ขนย้ายยาเสพติด

ตารางที่ ๘ สรุปความถี่ของภาพตัวแทนที่นำเสนอเกี่ยวกับคนใต้ชายแดนด้านต่าง ๆ

ภาพตัวแทนหลัก	คำและชุดคำที่สื่อภาพตัวแทนย่อย	จำนวน	ร้อยละ
๑. ด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพ	๑.๑ คนใต้ชายแดนเป็นผู้มีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละต่อสังคม - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงความมีจิตอาสาและมีน้ำใจเสียสละ	๒๘	๑๕.๓๐
	๑.๒ คนใต้ชายแดนรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการรักบ้านเกิดและภูมิใจในท้องถิ่นของตน - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	๒๔ ๑๗	๑๓.๑๑ ๙.๒๙

ตารางที่ ๘ สรุปความถี่ของภาพตัวแทนที่นำเสนอเกี่ยวกับคนใต้ชายแดนด้านต่าง ๆ (ต่อ)

๒. ด้านสังคม	๒.๑. คนใต้ชายแดนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำ ความรุนแรงที่ส่งผลให้เกิดความสูญเสีย	๔๑	๒๒.๔๐
	๒.๒. คนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙ - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อว่าคนใต้ชายแดนพร้อมสนองนโยบายรัฐบาลในสถานการณ์โควิด-๑๙	๓๓	๑๘.๐๓
๓. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๑. คนใต้ชายแดนเป็นเกษตรกรสวนยางพารา - การใช้คำเรียกเพื่อสื่อถึงความเป็นเกษตรกรชาวสวนยาง	๔	๒.๑๙
	๓.๒. คนใต้ชายแดนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างหนัก - การใช้คำและชุดคำเพื่อบรรยายถึงพฤติกรรมและสภาพทางเศรษฐกิจจากผลกระทบโควิด-๑๙	๑๕	๘.๒๐
	๓.๓ คนใต้ชายแดนมักเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกฎหมาย - การใช้คำและชุดคำเพื่อสื่อถึงการกระทำผิดกฎหมาย	๒๑	๑๑.๔๘
รวม		๑๘๓	๑๐๐

รายการอ้างอิงภาษาไทย

- อังศุวิริยะ, ชนกวร. (๒๕๕๗). *กลวิธีทางภาษาในการศึกษาความรุนแรงในภาคใต้ผ่านหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ*. รายงานผลการวิจัย. สงขลา: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุษบกแก้ว, อีระ. (๒๕๖๓). *ภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสื่อสาธารณะ*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. ประเทศไทย.
- ชาวใต้. (๒๕๖๔). *หนังสือพิมพ์ชาวใต้*. บุญถนอม, สุพัตรา (บรรณาธิการ). ยะลา: สำนักพิมพ์ชาวใต้.
- เดชะพรหมพันธุ์, สมชาย. (๒๕๖๐). *ภูมิศาสตร์ประเทศไทย : มุมมองเชิงภูมิศาสตร์*. ชลบุรี: คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปลายด้ามขวานชายแดนใต้. (๒๕๖๔). *หนังสือพิมพ์ปลายด้ามขวานชายแดนใต้*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.deepsouthpost.com>
- แก้วพัตร, สุภัทร. (๒๕๕๙). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนคนอิสานในหนังสือพิมพ์ระดับชาติและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น : การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. ประเทศไทย.
- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน. (๒๕๕๘). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๖๔)*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.osmsouth-border.go.th/frontpage>
- ภาคใต้ชายแดน. (๒๕๖๔). *หนังสือพิมพ์ภาคใต้ชายแดน*. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://paaktai.com/frontpage>
- ภาคใต้โฟกัส. (๒๕๖๔). *หนังสือพิมพ์ภาคใต้โฟกัส*. สุขใส, ภูวสิษฐ์ (บรรณาธิการ). สงขลา: สำนักพิมพ์สงขลาโฟกัส.
- ภัคดีผาสุข, ศิริพร. (๒๕๖๑). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพชรแก้ว, ชวน. (๒๕๓๔). นิสัยและบุคลิกภาพของชาวไทยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา
พื้นที่บ้านพื้นเมืองถิ่นไทยทักษิณ. หนังสือที่ระลึกในโอกาสเปิดพิพิธภัณฑ์คติชน
วิทยา สถาบันทักษิณคดีศึกษา. สงขลา:มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
แช่ลิ้ม, สุจิตรา. (๒๕๖๑). ภาพตัวแทนของผู้ชุมนุมทางการเมืองในเหตุการณ์ชุมนุม
ทางการเมืองช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๕๗ ในพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์
ภาษาไทย : การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. (วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. ประเทศไทย.
สำเภาพล, นครินทร์. (๒๕๖๒). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและภาพตัวแทนบุคคล
พื้นที่ในวาทกรรมสนับสนุนบุคคลพื้นที่ในสื่อสาธารณะ.(วิทยานิพนธ์อักษร
ศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. ประเทศไทย.
ส่องไต้นิวส์. (๒๕๖๔). หนังสือพิมพ์ส่องไต้นิวส์. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก [https://www.
songtainews.net](https://www.songtainews.net)
ไทยพีบีเอส. (๒๐๒๑). วิกฤตโควิด-๑๙: จังหวัดชายแดนใต้. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก
<https://theactive.net/data/covid19-in-the-sothern-border-provinces>